

45

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

D. SZILÁGYI - M. CÎRLOANȚĂ

EDITATĂ
DE REVISTA
ȘTIINȚA
TEHNICĂ

~~duelul~~
mut

★★

D. SZILAGYI – M. CÎRLOANȚĂ

DUELUL MUT

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

45

REZUMATUL FASCICULEI PRECEDENTE :

Un inginer român, Vlad Roman, inventează un tip de avion cu motor atomic ; este avionul „Ro-11“. Se construiește prototipul și se experimentează. Aparatul dă rezultate excelente.

Între timp, spionajul unei anumite puteri occidentale află despre invenție. Un spion, denumit convențional „Senior“, capătă misiunea de a reactiva pe un vechi agent imperialist — „Mefisto“, care rămăsese nearestat dintr-o veche rețea, căzută cu câțiva ani în urmă. Lui i se dă acum misiunea să pună mâna pe planurile avionului. „Mefisto“ intră în acțiune. Un simplu cetățean recunoaște în „Senior“ pe un notoriu criminal și semnalează acest fapt forurilor în drept. Spionul scapă de urmărire și ia legătura cu „Mefisto“.

Misiunea de a-i prinde pe spioni e încredințată căpitanului Moraru, care, urmărindu-i, zădărnicește tentativa unui agent ce încercase să fure planurile. Din anchetarea spionului prins rezultă că acesta era în legătură cu un oarecare Ionescu.

LUCRĂRI CARE VOR APĂREA ÎN COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE“

Nr. 46 — „Duelul mut“ de D. Szilagyi — M. Cîrloanță.

Nr. 47 — „Jucătorul de șah“, povestire de Stefan Zweig.

(Urmare din numărul trecut)

Căpitanul Moraru porni la înlăptuirea celei de-a doua părți a planului său. El își concentrează firele în jurul lui Ionescu.

Un ordin superior, însă, îl abătu de la această preocupare. În mersul operației de prindere a spionilor intervenise ceva nou: o țintă pe ecran.

ȚINTA PE ECRAN

Radiolocatoriștii ascultau cu interes povestirea locotenentului Mirza.

— Atunci, adică acum cîțiva ani, munca noastră era mult mai grea și complicată. Distanța la care se putea detecta ținta era mult mai mică. Posibilitățile de urmărire erau de asemenea mai reduse. Multă bătaie de cap ne-au mai dat aceste neajunsuri. Dar nu aveam ce face. Asta era situația. Într-o bună zi, însă, era „dejurnă“ tovarășul inginer căpitan Popa Mihai. Atunci s-a întîmplat ceva ce ne-a înfuriat de-a dreptul. A apărut o țintă buclucașă. Ce-i drept, nu ne-a fost greu să-l prindem pe musafirul nepoftit și să-l urmărim. Dar, deodată, acesta dispăru, scăpînd de pe ecran pentru cîteva minute întregi. Reapăru din nou, dar iarăși se mistui. Și, tot așa, ne-a fiert minute în șir: ba apărea, ba dispărea, de parcă și-ar fi pus în gînd să-și bată joc de noi. Vinătorii pipăiau cerul degeaba. Atunci (asta n-am să uit niciodată) căpitanului nostru i-a sărit țandăra. A sărit în sus și a început să înșire asemenea epitețe la adresa unor anumiți „proprietari“ de ținte, încît m-a apucat sughițul. Și cum să nu m-apuce cînd îl știam pe inginer un om liniștit, așezat, și nu l-am auzit niciodată înjurînd. Nici măcar așa, mai puțin decoltat. Știți ce-a făcut apoi? A cerut să i se permită să lucreze trei luni în laborator. Zicea că o să perfecționeze radarul ca să putem intercepta ținte de la distanțe mult mai mari și să le menținem pe ecran la orice înălțime.

— Și mai departe?

Curiosul care-l zori pe locotenentul Mirza era sergentul-major Horvath. Cel întrebant își aprinse o țigară și era gata să-și continue istorisirea, dar fu întrerupt. Prin instalația electrică specială de alarmare răsună ordinul postului central:

— Alarmă! Alarmă! La posturi!

Locatoriștii porniră în goană spre posturile lor. Trecură doar câteva secunde de la darea alarmei, dar nimeni n-ar fi putut crede că, puțin mai înainte, ei stătuseră pașnic, la taifas. Erau acum stăpâniți de un singur gând — executarea misiunii, prinderea țintei. Părea că de o viață întreagă n-au făcut altceva decât să stea încordați la posturile lor, atât de absorbiți erau.

Aplecat deasupra unui ecran luminos, împodobit cu o gradatie abia vizibilă, sergentul-major Horvath manevra butoanele de pe tabla de comandă a radiolocatorului. El servea, în calitate sa de operator major, ecranul central al instalației de radiolocație. Deodată fața i se lumină. Fără a-și lua privirea de la ecran, el luă în mână niște ochelari ciudați, cu mai multe lentile, suprapuse, de diferite culori, și-i lixă pe ochi. Apoi apropie microfonul de gură:

— 2, 2, 2... Prins ținta.

Peste câteva minute, după ce primise probabil răspunsul cuiva nevăzut, anunță din nou:

— Am înțeles. Preluat ținta...

Horvath distingea acum, pe ecran, trei puncte abia vizibile, ca niște graunțioare de praf. Un punct izolat — într-un careu mai îndepărtat, iar două — lipite unul de altul — într-un careu apropiat. Primul punct era ținta; celelalte două puncte reprezentau celula vinătorilor noștri.

Horvath constată cu satisfacție că vinătorii se îndreptau cu precauție, dar cu precizie, spre țintă.

— Atenție, tovarăși. Imediat începe valsul.

Simți cum îi curge sudoarea pe frunte, cum îl ustură ochii sub ochelarii speciali, dar nici nu-și mișcă mina de pe butoane. Privirea nu și-o dezlîcea nici o fracțiune de secundă de pe ecran. Apropie din nou microfonul de gură:

— Raportez... Predau ținta.

Auzi apoi prin radio vocea vinătorilor:

— Am înțeles. Preluăm ținta. În regulă. Manevrăm pe plan vertical.

Tăcerea se așternu din nou în sala postului de interceptare. De acum locatoriștii aveau o singură misiune: să supravegheze spațiile aeriene repartizate, „pieptănînd“ cu privirea fără întrerupere văzduhul, pentru a nu le scăpa eventuale alte ținte. Horvath, la ecranul central, urmărea mai departe evoluțiile din zona țintei.

Sta aplecat asupra ecranului, aproape fără să clipească. Cele trei puncte se apropiaseră între timp mult de tot unul față de altul. Deodată, Horvath tresări. Iși încleștă fălcile de parcă trăia el personal lupta din văzduh. Se foi pe scaun. Ținta aproape-aproape că dispăruse.

— La firul ierbii! exclamă fără să vrea. Ce urmărește ținta? La ce șiretlic vrea să recurgă? Aha, vrea să scape cu fuga, manevrînd pe plan vertical. Dar nu-i merge! Aha! Acum nu-i mai merge... Ce misiune o fi avînd? Nu-i un avion oarecare, deoarece manevrează cu

prea multă ușurință. Și are instalații prea puternice de bruiaj! Trebuie să fie un aparat construit special... și, probabil, pentru o misiune specială.

Întrebă neliniștit:

— Ce se întâmplă?

— O să vezi imediat, auzi vocea răgușită a locotenentului Mirza. Urmărește ecranul.. Fii atent!

În clipa următoare, pe linia 21/47 nord-est, cele trei puncte se contopiră. Horvath răsuffă greu, micșorându-și ochii ca să vadă cît mai bine. Nenorocire! Una dintre siluete, și anume unul din avioanele noastre, șovăi, apoi descrie o curbă rapidă. Se vede că invadatorul deschisese foc și lovise avionul nostru. Fără să vrea, Horvath scrișni. Apoi, oftînd ușurat, văzu cum avionul se redresează și revine la zborul normal. În schimb, ținta dădea semne de neliniște. În sfîrșit, dispăru, rostogolindu-se cu o viteză bine cunoscută.

— Doborit! comunică cu vocea dură radiolocatoriștilor constatarea. A atacat țihhărește, dar i s-a înfundat!

Urmără cîteva clipe de adîncă tăcere, apoi Horvath ordonă din nou:

— Scoateți contactele! Gata.

Peste cîteva secunde se auzi și vocea comandantului:

— Liber. Rămîne postul de serviciu. Așteptați-mă la club.

Echipea de alarmă ieși afară. Păreau cu toții istoviți. Își frecau ochii oboșiți de încordare. Apoi, aprinzîndu-și țigările, porniră spre club, trăgînd cu nesaț fumul în piept. Primul se „redresă” sergentul-major Horvath.

— Hai să ne grăbim. O să vină tovarășul locotenent. Vrea să ne comunice probabil ceva.

Militarii își grăbiră pasul. Erau încă sub stăpînirea emoției din timpul interceptării. Încordarea clipeilor prin care trecuseră nu dispăruse încă. Parcă ghicînd gîndurile tovarășilor săi, Horvath zise încet:

— Și a durat doar opt minute.

— Dar un minut ca ăsta face cît o lună de muncă obișnuită, comență rizînd Amariei.

— Ei și, sinteți demontați? E doar specialitatea noastră. Și apoi n-am transpirat degeaba, adăugă Negoescu.

— Aia e. Tihharul a luat-o pe cocoasă. De acum înainte ăsta nu ne va mai da de lucru, cu siguranță, interveni o voce puțin pițigăiată. Era a mezinului echipei, soldatul Toma.

Sosî locotenentul Mirza. Echipea, în poziție de drepți, aștepta în liniște. Comandantul își plimbă privirea peste fețele subordonaților, apoi, mulțumit, rosti:

— Să ne așezăm, tovarăși, și să continuăm discuția începută.

— Sergent Horvath, la ce înălțime ai descoperit ținta?

— 11.000, veni prompt răspunsul.

— La ce înălțime ai predat-o? continuă să întrebe comandantul.

— La 500.

— Distanța de descoperire?

— Distanță măricică, nimic de zis. Cam ea de aici pînă la mine acasă.

— De unde știi toate aceste date ?

Horvath își ridică mirat sprincenele. Ce întrebare ? Parcă comandantul nu știe. Ce l-o fi apucat să glumească ? Răspunse șovăind :

— Păi... sistemul de urmărire. Ochelarii „H-10“...

— Ajunge. Te-ai mirat că ți-am pus aceste întrebări. Uitați-vă, tovarăși, ce voiam să vă spun. Sistemul de urmărire, ochelarii „H-10“, despre care a vorbit acum Horvath, sînt creația inginerului nostru, construiți după proiectul tovarășului căpitan Popa. În cele trei luni despre care v-am pomenit, el a perfecționat sistemul de urmărire și interceptare a țintelor, prin perfectarea gradației ecranului și... a construit ochelarii voștri „miraculoși“. Asta e. Datorită lui avem noi astăzi astfel de radiolocaatoare perfecționate care nu iartă și nu scapă nimic.

— Nu știți amănunte în legătură cu ținta ? întrebă curios Horvath.

— Ba da. Voiam chiar să vă spun. Ținta a fost doborîită la locul știut de voi. A încercat să scape prin manevre desperate atît pe plan orizontal cît și pe plan vertical. Nereușind, a deschis foc. Ai noștri, fiind în legitimă apărare, au fost siliți să riposteze. Deasupra careului raportat de Horvath, i s-a înfundat. Se presupune însă că atunci cînd a coborît la joasă înălțime a lansat un parașutist. Ei, dar acum haideți la culcare.

...În acest timp, undeva, la sute de kilometri de stația de interceptare, în luminișul unei păduri, un ofițer, însoțit de cîțiva soldați, cerceta în amănunțime avionul doborît.

În aceeași noapte, maiorul Văleanu îl chemă pe căpitanul Moraru.

— Tovarășe căpitan, zise maiorul, am intrat în posesia unor noi documente privind cazul „Mefisto“. Aseară vînătorii noștri au doborît un avion străin. Ambii membri ai echipajului au murit. Dar asupra cadavrului unuia s-a descoperit, pe lîngă celelalte materiale obișnuite de diversivune, o schiță a împrejurimilor uzinei în care s-a construit „Ro-11“.

— Aceasta înseamnă, interveni Moraru, că ei nu au aflat că „Ro-11“ a și fost construit, ba chiar că s-a făcut experimentarea. Altfel nu ar fi mers să caute aparatul acolo unde nu mai e.

— Intocmai. Ei și-au bazat calculele pornind de la premisa că noi nu sîntem în stare să înfăptuim rapid o asemenea realizare a tehnicii. Credeau că-l vor găsi tot în stare de machetă.

— Pe deasupra, eșecul incursiunii lor de aseară îi pune în încurcătură pe spionii aflați aici. Mefisto va fi silit să încerce să facă el ceea ce nu le-a reușit celor din avionul infractor.

— Da, este adevărat. Și probabil că se va grăbi s-o facă. De aceea, vei pleca imediat la fața locului, la uzină, ca să iei măsurile necesare.

— Am înțeles.

— Cînd pleci ?

— Într-o oră sînt gata de drum. Dar ce fac cu „afacerea Zamfir“ ?

— Toth va continua cercetările cît timp ai să lipsești. N-avea nici o grijă. Iți urez succes și drum bun !

INTR-UN BĂTRIN BURG ARDELEAN

Căpitanul Moraru revăzu cu emoție, ca pe un vechi prieten, acest pitoresc orașel ardelean. Privea cu o nouă curiozitate clădirile spoite în culori fîpătoare, în special verde și albastru. Ca și la prima vedere, cu ani în urmă, această împestrîtare i se păru și acum supărătoare, fără gust. Dar un bătrîn localnic l-a lămurit cu o comparație de genială simplitate: „Atîta timp — zise acesta — cît cerul e albastru, iar vegetația verde, această îmbinare de culori merge“.

Punindu-și în gînd să viziteze cetatea, Moraru străbătu cîteva ulicioare strîmte, trecu sub bolți întunecate, apoi urcă treptele măcinate de vreme ce duc spre turnul cel mare. Aici totul evocă truda și lupta din timpurile demult apuse. Patina depusă de veacuri înnegrește zidurile, face să pară și mai grele arcadele masive pe sub care se strecoară ulițele pavate cu piatră. Casele aduc și ele a mici bastioane, cu porți grele, cu ferestre mici, tăiate în piatră. Bătrînele turnuri, ridicate odinioară din fondul breslelor, înfruntă semeș vremea. La poalele cetății își poartă valurile Tirnava cea domoală, oboșită parcă și ea de atît de multe veacuri de cînd oglindește în apele ei străvechile ziduri.

Ajuns sus, Moraru cuprinse dintr-o singură privire orașul. Prin puzderia de acoperișuri roșii de olane își fac loc acum coșurile întreprinderilor industriale mari și mici. Panorama orașului, al cărui pitoresc îl subliniază marea de verdeață a grădinilor, e o priveliște de neuitat. Zidurile severe se completează cu gingășia grădinilor de flori. Bătrînul burg și-a cîștigat faima și ca oraș al grădinilor, oraș al florilor.

Și, prin zîmbetul gingaș, reținut și liniștit al florilor, Moraru desluși, cuprins de o plăcută stare de visare, istoria zbuciumată, măreață și tragică în același timp a acestui străvechi orașel. Îi răsări, din bezna istoriei, imaginea atelierelor breslelor, în care cafele și ucenicii, cu mîna lor harnică, ce se confunda adesea cu mîna de artist, făureau bogății pentru roșcovanii și evlavioșii maiștri cîșitorari, țesători, aurari. Orașelul îi evoca figura lui Mihai Viteazul, care lăsase aici omul lui de încredere în persoana cămărașului Oarăș, evoca luptele din cîmpia Albeștilor, unde a căzut, așa cum își prezisese, bardul maghiar al libertății — Petöfi Sándor. Multe și impresionante sînt monumentele ce eternizează istoria acestei vechi cetăți. Poporul le-a îndrăgît fiindcă vede în ele propria lui istorie. Dar cele mai dragi din aceste monumente nu sînt cele vechi, ci altele noi. Acestea marchează ca niște pietre de hotar, mai grav și de nefrecut decît zidurile cetății, linia de despărțire a trecutului și prezentului, viața nouă începută după 23 August 1944. De atunci, din ziua eliberării,

zimbetul gîngaş al florilor ce presară oraşul nu mai este resemnat şi trist, ci cald şi încrezător. Din negura veacurilor apuse se înalţă un oraş nou, care — în marele concert al patriei întregi — scrie cronică vie a prezentului şi viitorului său.

Copleşit de gînduri, căpitanul Moraru porni să coboare spre oraşul nou. Işi privi ceasul şi abia atunci îşi dădu seama că trecuse de mult ora prinzului şi că îl răzbiise o foame de lup.

Se îndreptă spre restaurantul ce purtase numele lui „Apaffy Mihaly“, cheflitul voievod al Ardealului, mare mîncău şi beţiv, un fel de confrate al lui Dabişa Vodă. Ceea ce-l atrăgea spre acest restaurant era nu numai lista sa de bucate, ci şi altceva, mult mai important.

Întră în local. Mesele curat înfăşate aşteptau rarii muşterii. Ospătării, adunaţi într-un colţ, lîngă tejghea, erau absorbiţi cu nîmicirea gloriei sportive a echipei de handbal din Mediaş, care învinsese de curînd echipa locală. Erau foarte porniţi. Apariţia lui Moraru nu le tulbură pasionata dezbatere. Doar unul dintre ei, un tînăr blond, cu pistrui, se desprinsese din grup şi, azvîrlind pe braţ şervetul, cu gestul clasic al breslei, veni să vadă ce poşteşte inima clientului. Moraru comandă o supă de carne cu tăiţei — specialitatea casei — şi un şniţel vienez cu garnitură de conopidă şi cu salată de varză roşie. Ospătarul zimbi amulţeştiutor. Cu simţul profesional format în cursul anilor de meserie, îşi dăduse seama că are de-a face cu un străin de loc, care vrea să guste din specialităţile culinare ale oraşului. Pentru cel ce n-a avut prilejul să guste vreodată din aceste bucate la faţa locului, orice descriere e în van. Opera bucătarilor localnici, pentru a-i simţi poezia şi aroma, nu trebuie cîntată, ci mîncată. Moraru se pregăti s-o abordeze tocmai din acest punct de vedere.

Savurînd supa, Moraru continuă să cerceteze cu coada ochiului încăperea.

La mese, la ora aceea, erau în majoritate slujbaşi veniţi cu diferite treburi la raion. Zări cîţiva cetăţeni cu serviete doldora, aşezate pe scaune. „Inspectori“ — îi taxă el cu precizie. Încă din clipa cînd intrase în local, Moraru se asigură că cei pe care îi căuta sînt acolo. Într-adevăr, la una din mese stăteau patru ofiţeri de aviaţie. Erau toţi ingineri. Întrunirea acestora era tocmai problema a cărei lămurire o căuta Moraru. Uniformele noi, epoleţii strălucitori, gesturile cînd prea bruşte, cînd prea timide, trădau că sînt militari de puşin timp. Unul dintre ei fusese, în primul an de facultate, coleg cu soţia lui Moraru. Se numea Crainic, George Crainic. Moraru îl întîlnise în apropiere de oraşel, la unitatea unde se executase prototipul lui „Ro-11“. Din vorbă în vorbă, Crainic îl anunţase cu un aer enigmatic că merge la oraş, împreună cu cîţiva tovarăşi, spre a sărbători un eveniment. Mai mult nu voise să spună, dar pe Moraru îl izbi emoţia de care era stăpînit tînărul ofiţer şi se hotărî să vadă despre ce e vorba.

Totul arăta că tinerii aşteptau pe cineva. În capul mesei, la loc de cînstă, scaunul era gol.

— Pe cine așteaptă, oare, acești tineri ?

A, iată pe cine așteptau. Lui Moraru aproape că nu-i venea să-și creadă ochilor. Ofițerii, emoționați, se ridicară în picioare, întinpinindu-și oaspetele. Acesta era... colonelul Tomeanu. Aproape fără să vrea, Moraru se aplecă deasupra farfuriei, prefăcându-se că-i absorbit cu totul de savoarea șnițelului. Noroc că era în civil și că nu-l observase nici Tomeanu și nici Crainic.

La masa ofițerilor stăruia un timp o deplină liniște. Ca prin farmec, gălăgioasa veselie dinainte dispăruse. S-ar fi părut că după ce-l așteptaseră cu nerăbdare, acum regretau că oaspetele sosise. Moraru prinse câteva frânturi de fraze, din care nu se înțelegea însă nimic. Ofițerii vorbeau cu glas potolit, respectuos :

— Eram... merge... specialitate... astăzi a fost... ofițeri. Dar totuși eram convinși... Colonelul părea să interogheze : Ce faceți ?... Unde ?...

Restul vorbelor nu se mai putu desluși. De altfel, Moraru nici nu mai asculta. Minca, furat cu totul de gânduri. La întrebarea ospătarului, care se interesă jovial dacă-i plăcuseră specialitățile, răspunse zimbând, declarându-se foarte mulțumit, dar în gând îl trimise în fundul iadului. Întrebările lui îl deranja.

Făcu plata și ieși din restaurant.

ROLURILE SE INVERSEAZĂ

Anne-Marie sta ghemuită pe sofaua largă, tapisată cu mătase vișinie și, privind în gol, cu ochii larg deschiși, asculta tic-tacul monoton al pendulei. Acest tic-tac neîntrerupt o însoțea de mulți ani. A fost un capriciu al bunicii de a așeza în camera nepoțicăi acest pendul în ziua când s-a născut. Bătrina susținea că, ascultând mereu bătăile ornicului, fetița va fi punctuală în viață și va ști să prețuiască timpul. De atunci au trecut 20 de ani. S-au împlinit chiar astăzi. Astăzi. Anne-Marie zimbi înduioșată propriilor sale gânduri, apoi, cu sprinteneala unei pisicuțe, sări în picioare și aranjă cu grijă florile din vază. Până acum câteva clipe era atât de agitată de nu-și găsea locul. Și, uite, acum se simte cuprinsă de un sentiment de plenitudine. Privi absentă florile. Pe buzele ei flutură un zîmbet cu tainic înțeles. Bătăile grave ale pendulei o treziră din visare. În clipa când minutarul acoperi cifra 12, auzi țîriiutul subțirel al soneriei. Voi să fugă, grăbită, să deschidă ușa. Dar picioarele parcă-i erau de plumb. Cu un efort suprem, își învinse emoția și-i ieși în întîmpinare.

— Am venit.

— Știam că o să vii.

— Ai învins, Anne-Marie.

— A învins dragostea.

Ulea, talmăcindu-și parcă gândurile cele mai tainuite, mărturisii cu voce sugrumată.

— Nu pot să trăiesc fără tine... Credeam că sint prea bătrîn să mai iubesc, dar...

O privea în luminile ochilor.

— Sandu !

Într-o frîntură de clipită, Anne-Marie își încolăci brațele de gîtul lui. Buzele-i moi, umede, căutau buzele lui. El răspunse acestei porniri sărutînd-o cu sete pe buze, pe ochi, pe gît. Aspira cu nesaț aroma îmbătătoare a părului ei, mirosul de migdală al pielei ei cațifelate. N-ar fi putut spune cît a durat mărturisirea aceasta mută de dragoste, cît au stat îmbrățișați, rupți de lumea înconjurătoare. O clipă, o zi, un an, o veșnicie ?

Într-un târziu, Anne-Marie se desprinsese mlădioasă, scuzîndu-se șăgalnic :

— Vai, ce nepoliticoasă sînt : las musafirul în picioare, în mijlocul camerei. Te rog, ia loc.

Ulea rămase o clipă perplex, cu brațele întinse. Apoi, lăsîndu-și brațele jos, răspunse pe un ton de acuzație prefăcută :

— Tu ești de vină, Anne-Marie !

Se așează pe scaun și-și aprinse o țigară. Deveni din nou tăcut, încruntat.

Anne-Marie observă schimbarea și se alarmă. Îl întrebă neli-niștită :

— Ce-i cu tine ? Ce s-a întîmplat ?

— Mi-e frică...

— ... ? !

— Da. Așa este. Mi-e frică de mine. Tu ești tinăra... Eu... Pe mine un astfel de joc m-ar putea costa viața...

Anne-Marie se apropie de el mîngîindu-l tandru. Îi luă capul între palme și-l privi în ochi :

— Ce copil ești ! Destinul meu e să iubesc o singură dată în viață... Să te iubesc pe tine.

Vocea ei era hotărîtă, aproape dură.

Ulea îi sărută mîna, zimbînd supus.

— Iartă-mă.

Anne-Marie se dezlipi din nou de el și, făcînd o piruetă, se alintă :

— Anne-Marie are un secret. Astăzi e ziua ei de naștere. Și, șoptindu-i la ureche : Cea de-a douăzecea. Dar să nu spui nimănui. Poruncesc să fii vesel !

Ulea se ridică repede de pe scaun.

— E ziua ta de naștere ? De ce nu mi-ai spus ? În cazul ăsta, adică... stai pușin. Cu mișcări grăbite își scoase port-actul. Dintr-una din despărțituri scoase o cutiuță plată. Deschizîndu-i capacul, o privi o clipă, apoi o întinse spre Anne-Marie. Era un trifoii cu patru foi de smarald, cu lăntșor de aur.

— Mi l-a dat mama. Ultima ei dorință a fost ca să-l dăruiesc ființei pe care o s-o îndrăgesc... Primește-l, te rog.

Anne-Marie luă cu sfială lăntșorul. Privi îndelung amuleta, apoi își prinse lăntșorul în jurul gîtului.

— N-am să mă despart niciodată de acest dar. Cît voi trăi !

Cuvintele ei sunau sincer, solemn, ca un jurământ. Se apropie de Ulea și-l sărută.

— Mulțumesc, dragul meu... Și acum poftim la masă. Tata, ca de obicei, e ocupat. Vom fi numai noi doi... Cu taina fericirii noastre... Te rog să-mi ajuți.

În citeva clipe, pe masă apărură un tort cu 20 de luminări, tartine, șalău în aspic, pui fript, fursecuri. Anne-Marie ieși din cameră, scuzându-se cu un zîmbet ștregăresc :

— Și încă ceva !

Reapăru cu o sticlă de șampanie.

— Ei, ce zice tovarășul profesor de Anne-Marie în rolul de gospodină?... Te scutesc de răspuns. Nu admit complimente !

Dopul sticlei de șampanie pocni sec. Ciocniră primul pahar.

— Pentru fericirea noastră !

Pe neașteptate Anne-Marie se bosumflă copilărește și zise :

— Să știi că sint supărată pe tine.

— Vai, mă sperii. Dar ce rău am făcut ?

— De ce nu vrei să-l cunoști pe tata ?

Ulea răspunse fără ezitare, ca și cum ar fi avut răspunsul dinainte pregătit :

— Sint un civil innăscut. Nu pot suporta societatea militarilor...

— Dragul meu, nu fii pornit. Greșești. Tata...

— Ai dreptate, admit că sint pornit și-s subiectiv. Am cunoscut cîndva un soi de Moș Teacă al cărui nume însemna o dimensiune pozitivă și al cărui intelect măsura dimensiunea dimpotrivă. Sint mulți ani de atunci, dar nu-mi pot alunga resentimentul, deși sint conștient că armata lui Moș Teacă e de domeniul trecutului. Iartă-mă, dar vreau să te cunosc numai pe tine. Restul lumii...

— O, ce rău ești !

— Da, poți să mă acuzi. Nu pot să-mi calc însă pe inimă. De altfel și pe tinerelul acela, aghiotantul tatălui tău, sau așa ceva, nu-l pot simpatiza. Imi pare un necioplit. Și i se scurg ochii după tine.

— Vai, ești gelos. Lasă-mă să te sărut pentru asta. Dar să știi că n-ai dreptate. Tovarășul acela e un om modest și cult și ține foarte mult la noi.

Anne-Marie se opri pușin, îl scrută atentă pe Ulea, apoi, rizînd, reluă :

— Nostimada e că Duca seamănă foarte mult cu tine. Parcă sînteți frați.

— Da ? E nostim... Ei, atunci se schimbă lucrurile : sîntem predestinați să fim prieteni. Dar el cunoaște oare această predestinare ?

— Nu, nu i-am vorbit niciodată de tine. Ba nu, greșesc : odată, cînd mă luase tata cu mașina și era și Duca cu el, i-am spus că am un profesor care intrupează și pe Apollo, și pe Minerva¹. Sper că-mi dai voie să te mai bîrfesc din cînd în cînd !

— Ești prea generoasă cu mine, Anne-Marie !

¹ Apollo — zeul frumuseții ; Minerva — zeița înțelepciunii.

Ulea nu putea să-și dezlipească privirea de chipul ei. Părea ca vrăjit. Ridică din nou paharul:

— Încă o dată, pentru fericirea noastră!

Melodia languroasă a tangoului inunda încăperea, ca o chemare pătimașă la iubire. Ulea și Anne-Marie dansau. Ea își lăsă fruntea pe umărul lui. El simți zvicniturile inimii ei, dogoarea sinilor ei mici. Se așezară pe sofa, Anne-Marie se lăsă leneș pe pernă, cuprinzînd cu brațele capul lui. În ochi i se citea iubire și spaimă, supunere și revoltă, așteptare.

Ulea îi vorbi și glasul lui, tulburat, părea smuls de undeva din adîncul inimii:

— Te iubesc... Anne-Marie, te-am găsit în sfîrșit. Te-am zărit de atîtea ori în viață, dar tu fugeai... Te căutam în fiecare clipă. Am citit undeva, încă în tinerețe, că sufletele sînt făcute perechi-perechi de către Creator și împrăștiate pe suprafața pămîntului. Un suflet încarnat într-un corp aleargă veșnic să găsească sufletul pereche. Am încetat de mult să cred în Creator, dar viața mi-a sădit convingerea că sînt un suflet văduv. Și, iată, acum, cînd credeam că niciodată n-o să mai iubesc, ai venit... Ești așa cum te-am visat. Îți mulțumesc că m-ai făcut să te iubesc.

Buzele lui căutară, insetate, buzele ei. Ochiul îi alunecară pe gîtul ei alb. Mîinile ei îl mîngîiau, înfrigurate.

Răsuflarea ei dogoritoare îi ardea ochii, buzele. Se lipi de el, fierbinte, supusă.

IDENTITATE FALSA

Era o duminică senină, luminoasă, îmiînd la plimbare. Lui Moraru nu-i ardea însă de odihnă. Luă de la capăt firul, de acolo de unde fusese întrerupt prin plecarea în Ardeal — de la dezlegarea cazului Zamfir-Ionescu. Recent descoperise că Ionescu mai are o locuință. Moraru decise să-i dea de urmă neîntîrziat.

Luînd această hotărîre, nici prin gînd nu-i trecea ce surpriză îl așteaptă. Dimpotrivă, ușurința cu care reuși să descopere adresa îl nemulțumi. Un rezultat atît de lesne de obținut i se părea fără valoare, o izbîndă ieftină și fără urmări. Într-adevăr, fu de ajuns să-i telefoneze lui Toth pentru a afla ceea ce căuta. În timp ce Moraru era în Ardeal, Toth izbutise s-o dibuiască. Se afla pe undeva în centrul orașului, în aceeași clădire cu un dispensar de copii.

Dar surpriza abia acum venea. Toth îl anunță că, strecurîndu-se în cameră, descoperise un mic arsenal de șantaje. Fotografiase fiecare document în parte și era convins că materialul promite o analiză utilă.

Vorbele lui Toth nu întîrziară să se adeverească. Analiza se dovedi mai mult decît utilă. Erau acolo trecute pe fișe date asupra unui șir întreg de persoane. Desigur, fișele erau cifrate, dar textul fu repede dezlegat. Moraru reîinu, după o matură selecționare,

una dintre fișe care nu purta nume, ci inițiale. Materialul conținut era din cale afară de laconic: pe lângă inițiale era trecut numai atât: „Deutschland — Friedrich Schiller — mai tirziu“, după care urmau cifre. Din acest text, Moraru deduse că personajul cu pricina era compromis prin colaboraționism și că șantajul urma să aibă loc nu imediat, ci în viitor. De altfel fișele erau de trei categorii, după menționarea ce le purtau: „fost“, „actual“, „mai tirziu“. Aceste cuvinte reprezentau pasămite scadența. Numele lui Schiller părea a fi pus pentru a deruta, neavând nici o semnificație. Cifrele mascau numele unei instituții cunoscute. Cercetînd instituția cu pricina, se dovedi că într-adevăr exista acolo posesorul inițialelor notate în fișa lui Ionescu. Dar aceste inițiale nu erau, oare, truate?

Primul gînd al lui Moraru fu să controleze dacă personajul desemnat prin inițiale fusese într-adevăr, vreodată, în Germania. În aceeași zi, Moraru cercetă dosarul de cadre al respectivului. În dosar nu se pomenea nimic despre așa ceva. Biografia era cît se poate de clară și curată. Totuși Moraru nu se dădu bătut. E drept că nu putea să-și întemeieze bănuielile pe o probă atît de dubioasă ca fișa cifrată. Și, totuși, în mîntea lui Moraru se contură și mai accentuat ideea: această pistă nu trebuie abandonată; ea mă poate duce la Mefisto.

„Dacă acest om ar fi declarat că a fost în Germania hitleristă, la studii — raționa Moraru —, atunci lucrurile ar fi fost limpezi. Dar dacă o ascunde, înseamnă că are motive s-o facă. Am putea să-l întrebăm acum, dar prin aceasta l-am pune în gardă, l-am face să-și ia măsuri de precauție. Dacă e spion, atunci trebuie încolțit cu multă dibăcie și prudență. Dacă e om cinstit, se cere iarăși prudență și tact. N-avem dreptul să-l sîcîim și să-i pătăm reputația, fără a ști ceva sigur“. Bazîndu-se pe acest considerent, Moraru dădu personajului numele convențional Visc.

Moraru își continuă investigațiile. Cercetă, în arhiva Ministerului Afacerilor Externe, listele pașapoartelor celor ce fuseseră trimiși la studii în Germania în perioada anilor 1936—1943. Numele căutat nu figura, însă, nicăieri. În schimb, descoperi trei fotografii de tineri care semănau mult cu Visc. Ce e drept, de atunci trecuseră mulți ani, și omul s-ar fi putut schimba în acest răstimp. Totuși, cu ochiul lui format în această materie, Moraru descoperi trăsături care nu puteau să-l înșele.

Fotografiile aparțineau tinerilor Rodan, Adamescu și Walter. Primul plecase în Germania în 1936, iar ceilalți doi în 1939. În acel an, Rodan avea vîrsta de 26 de ani. Visc, însă, avea mai puțin. Avea exact vîrsta celorlalți doi. De altfel, fotografia lui Walter semăna cel mai mult cu Visc. Totuși... și celelalte. Moraru luă fotografiile și își notă datele care îi priveau pe cei trei. În formularele pentru pașaport, ei declaraseră adresele părinților lor. Rodan dădea o adresă la Craiova, iar ceilalți doi menționau niște comune din Ardeal. Moraru ceru și primi relații din localitățile respective. I se

comunica faptul că niciodată n-a fost cunoscut pe acolo cineva cu numele Rodan, Adamescu sau Walter, care să aibă semnalmentele respective. Identitățile pentru pașapoarte erau, deci, false.

IDENTITATEA S-A LAMURIT

Pe la prinz, proaspăt ras, vesel de parcă nu ar fi avut în urmă o noapte de muncă încordată, Moraru se adresează glumind plutonierului de la arhiva Ministerului Forțelor Armate :

— Primăvara cîntă a iubire, iar noi amîndoi ne infundăm între vagoane de dosare prăfuite.

Plutonierul îl privi, apoi, pe un ton dojenitor, răspunse :

— Dosarele astea prăfuite păstrează istoria a multe zeci de primăveri !

— Aveți dreptate. Vă mărturisesc că pe mine, în momentul de față, mă preocupă mult istoria unor primăveri care au trecut.

Prezintă plutonierului o hirtie. Era aprobarea pentru a cerceta dosarele X, H, 11 din perioada 1939—1944. Plutonierul, după ce examină atent documentul, porni printre rafturi.

— Veniți după mine !

În labirintul rafturilor, Moraru se simți deodată copleșit de teamă că nu va putea găsi ceea ce căuta în această Himalaie a hirtiiilor. Dar plutonierul, oprindu-se în fața unui perete de dosare, anunță :

— Astea sînt dosarele X, H, 11.

Moraru înghiți în sec privind miile de dosare parafate, numerotate, șnuruite în coperși de toate culorile. Ca să le răsfoiască avea nevoie — după un calcul mental rapid — de cel puțin un an de zile. Își scărpină, încurcat, ceafa, privindu-l descurajat pe plutonier. Acesta, pesemne satisfăcut de efectul produs asupra lui Moraru de cele văzute, zimbî prietenos.

— În arhive nu se prea simte trecerea timpului. Așa că nici n-o să observați cînd ați răsfoit dosărelele.

— Mda... dosărelele. Dar... ia spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră cunoașteți ce conțin dosarele ?

— Eu ? în glasul plutonierului se deslușea o adîncă jignire. De 35 de ani trăiesc în arhiva asta. Un arhivar care nu-și cunoaște arhiva nu e arhivar, ci paznic ! ripostă el sentențios.

Moraru, cu malițioasă plăcere, îl întărită și mai mult pe bătrîn, clătînînd neîncrezător din cap :

— Nu cred. Nu pot să cred că un om ar fi în stare să memoreze, chiar și în mare, tot ce se adăpostește în arhiva asta.

Atîns în amorul propriu, arhivarul își puse cu o mișcare nervoasă ochelarii, replicînd demn :

— Dacă nu credeți, vă voi convinge ! Întrebați și eu vă voi răspunde ! Dacă spusele mele corespund, vă veți retracea cuvintele, dacă nu... îmi dau demisia ! Primiți ?

— Primesc !... Dar numai prima parte a rămășagului... Deci dosarele verzi din raftul nr. 2 ce conțin ?

Plutonierul declamă, pe nerăsuflate :

— Ordine secrete privitoare la cursurile Școlii superioare de război din 1939—1940.

— Raftul 7... Cele patru dosare legate împreună.

— Memoriile unui grup de medici militari cu privire la cazurile de holeră din 1916.

— Hm... Dar dosarele cu scoarțe negre, din raftul 11 ?

— Ordine secrete cu privire la repartizarea instructorilor germani. 1941.

— Mda... Dar cele din raftul de deasupra ?

— Ordinele ministrului de Război privind primirea în școlile de ofițeri a tinerilor cu șapte clase de liceu.

— Așa... Încă o întrebare și dacă și la asta îmi răspundeți mă dau bătut. Dosarele acelea îngălbenite de vreme din raftul 39 bis ce conțin ?

— Ordinele secrete ale generalului Averescu cu privire la presiunile din 1907.

— Îmi retrag cuvintele și cer scuze, rosti Moraru. Zimbi, desfăcându-și brațele în semn de capitulare.

Plutonierul îl privi grav, scoțindu-și ochelarii, apoi, mărînimos, se împacă, răspunzându-i din mers :

— Care vasăzică, plutonierul Bălan este AR-HI-VAR !

Moraru îl urmări cu privirea pe plutonierul Bălan, Arhivar cu A mare și cu semn de exclamare. Apoi, după ce bătrînul dispăru pe o „alee“ de rafturi, apropie grăbit scara de raftul X, H, 11 și X, H, 11, Z. Luă pe braț trei dosare voluminoase și începu să le răsfoiască tacticos. Frunzări ordine și dispoziții care netezeau calea criminalului război antisovietic. Simți cum îl cuprinde un val de minie. Se stăpîni și-și continuă mult timp, cu stăruință, cercetarea. Într-adevăr, cum zicea și plutonierul, în arhivă nu se prea observă trecerea timpului. Într-un firziu, privirea i se opri la un ordin redactat în obișnuitele fraze laconice și agramate. Ordinul purta numărul 0052237... „Tinerii absolvenți a șapte clase de liceu — glăsuia textul — vor fi scutiți de bacalaureat dacă se prezintă voluntar la școlile de ofițeri. Acelora care vor pleca în Germania li se vor aplica prevederile ordinului anexă 179/4. XH 8...” Își ridică privirea, repetînd în gînd : „Li se va aplica ordinul anexă 179/4. XH 8“. Vasăzică, acolo trebuie să fie cheia enigmei. Ordinul anexă ! Ce bine ar fi fost să-l poată întreba pe Bălan ce înseamnă asta. Dar nu trebuia să-l introducă pe simpaticul plutonier în amănuntele acestei afaceri. Tot bătrînul i-a venit însă în ajutor, de data asta nu personal, ci prin spiritul său de ordine. Pe raftul de pe care scosese cele trei dosare, zări o săgeată pe care scria cu litere mari : „Ordine anexe la ordinul 0052237/939“. De parcă ar fi găsit o comoară, întinse avid mîna spre dosarul subțire. Întoarse coperta și cercetă cu grabă filele... Ordinul anexă

179/4 XH 8. Citi cu infrigurare mai departe... „Li se va face formele la cercul de recrutare nr. 7 București. Cu date personale schimbate... Datele originale se vor păstra într-un singur exemplar la M. St. M. B2...“.

Răsulă fericit. Enigma s-a dezlegat. S-a dezlegat, dar parcă lucrurile au devenit și mai complicate. Urmează deci C. R. nr. 7! Înainte de ivirea zorilor, negura se întefășe.

★

Moraru așază copiile făcute după pozele ce însoțeau formele de pașaport de la Ministerul de Externe lângă fotografiile din registrul ale celor doi. Erau identice. Apoi studie cu încordare cea de-a treia fotografie. Privi cu atita încordare chipul tinărului cu părul tuns scurt, cu privirea ironică, că la un moment dat avu senzația că acesta apare în fața lui în carne și oase. „El e, Visc, sau nu e el?... Simt că da. În curînd voi scăpa de acest blestemat pseudonim — Visc — și va apărea... Dar cu ce pot să dovedesc?... Cu ce?“.

Cum stătea aplecat asupra registrului, nici nu observă că scrumul țigării s-a scuturat pe pagină. Iși retrase fulgerător mina, ferind registrul. Uimit, privi locul îngălbenit de jericul țigării. Desluși clar trei cifre: 817. Erau scrise sub numele lui Walter... Ochii lui Moraru sclipiră.

— Domnul Walter și-a trădat meseria: 817 este indicativul școlii de spionaj de la München.

Cerneala simpatică cu care a fost notat acest „mic amănunt“ devenise vizibilă datorită scrumului de țigară.

După ce se convinsese că celelalte fișe personale nu au astfel de adnotări, Moraru însemnă în grabă câteva nume din grupul lui Walter, înregistrat cu nr. 11. Apoi recapitulă cele constatate. Mai răminea un singur lucru: să afle cine este Walter?... Oare nu va reuși să găsească pe nici unul dintre cei care erau în același grup cu el?

Rezultatul cercetărilor de două săptămîni fu următorul: după scriptele existente, din grupul respectiv, unul singur a rămas în viață. Restul au pierit pe frontul anti-sovietic. Cel care e în viață se numește Schuler Paul. Lucrează la un Gostat de lângă Orăștie, ca inginer agronom.

Moraru încredință lui Toth misiunea să-l viziteze pe acest cetățean, procedînd cu cea mai mare precauție.

Peste câteva zile, Toth raportă:

— Schuler este un om reabilitat. Lucrează la Gostat de mulți ani. Și-a mărturisit trecutul. Este însurat. Are trei copii. A terminat facultatea în 1950 la Cluj. A fost prizonier în U.R.S.S. doi ani. S-a reîntors în țară în 1946. Iși amintește de Walter. Au plecat împreună în Germania, dar Walter s-a despărțit de grup la frontiera ungaro-germană. Descrierea corespunde fotografiei din pa-

șaport... Schuler mai arăta că Walter vorbea foarte bine nemțește. Și încă ceva: toți din grupul lor erau proveniți din liceele bucureștene.

Moraru asculta atent raportul lui Toth. Era mulțumit de rezultat.

— Bine.. Vii de la gară?

— Da.

— Ești obosit?

— Nu.

Atunci îți încredințez o nouă misiune. Găsește-mi liceul de unde a plecat Walter... Absolvenții aveau bunul obicei de a face întotdeauna un tablou de adio. Fii operativ și descurcă-te. Ești liber.

— Dumneavoastră sînteți singurul care mă puteți ajuta. Vărul meu, săracul, să-i fie țarina ușoară, a murit pe front. Nu ne-a rămas nici măcar o fotografie de la el. Am umblat prin toate liceele din București să-i găsească barem fotografia de pe tabloul de absolvire. Peste tot mi s-a spus că tablourile s-au aruncat, că nu se mai găsesc. Poate totuși la dumneavoastră...

Cotoară Mitru, sau mai simplu moș Dorobanț, cum i se spunea (asta nu pentru că ar fi fost vreodată în viața lui la Dorobanți, ci pentru slăbiciunea lui deosebită pentru acea măsurătoare de „țuiculiță“ care poartă mîndrul nume de dorobanț), era om de serviciu la o școală medie de băieți. Își dresa vocea, răspunzînd în doi peri.

— Este, pentru că trebuie să fie, adică... s-ar putea să fie, dar...

— Știi că nu e ușor la vîrsta și la preocupările dumneavoastră să vă urcați în pod sau unde or fi tablourile, dar eu... Și Toth așeză pe masă o hîrtie de 25 de lei.

Moș Dorobanț privi încrunțat hîrtia, apoi dintr-o mișcare o trase spre el, oftînd ofensat.

— Ce nu face omul pentru liniștirea aproapelui indoliat... Să mergem în pod. Ridicîndu-se de la masă, bătrînul porni spre ușă. Acolo se izbi de nevastă-sa, care-i tăie calea:

— Iarăși umbli brambura!

— Proasto, nu vezi că-s cu tovarășul de la minister? Avem treburi importante. Vin imediat. Apoi, către Toth, făcînd cu ochiul:

— Poftiți, ...tovarășe inspector.

Urmat de Toth, moș Dorobanț urcă în pod. În timp ce descuia iacătul, întrebă:

— Cînd a terminat vărul dumitale școala?

— În 1939.

— Aha!... Este, că trebuie să fie... își repetă bătrînul, grav, maxima favorită.

Toth studie cu atenție fotografiile tuturor absolvenților din 1939, dar nu găsi ceea ce căuta. Pesemne, a dat greș din nou.

— Ei, găsit ?
— Nu.
— Asta-i bună ! Poate n-a fost la noi... Zici că... în 1939 ? A urmat la A sau la B ?
— Vedeți... asta nu-mi prea amintesc...
— Da ? Nu-i nimic. Să coborim la subsol. Acolo mai sînt ceva tablouri. Le-a luat mecanicul de la calorifer... Un nebun. Ii plac lui tablourile astea, ce să-i faci!... E leat cu mine, dar nu bea, să-l tai ! Prost !

În sala de mașini într-adevăr găsiră trei tablouri. Moș Dorobanț, cerînd o țigară de la Toth, se așază pe un scaun.

— Uită-te matala, poate-l găsești.

Toth cercetă fotografie după fotografie. Citi totodată și numele fiecăruia. Pe al doilea tablou, în rîndul din mijloc, întîlni privirea ironică a unui tînar cu părul tuns scurt, cu buzele într-un zîmbet forțat. Toth cu greu își putu stăpîni bucuria. Era Walter, adică Visc în persoană.

Toth îl rugă pe moș Dorobanț să-i dăruiască fotografia vărului mort pe front.

— Fie, incuviință bătrînul mărînimos. Am zis eu că este, pen-tru că trebuie să fie !?... Hai să mergem, că Profira mea iarăși o să țipe și apoi mai am un drum... pînă la colț.

— Plecăm și mulțumesc din inimă. Toth strînea mina bătrî-nului, strecurîndu-i încă „un pol de 25 de lei“, cum zicea moș Dorobanț.

Cotoară Mitru, care văzuse multe în viața lui, îl privi nedu-merit pe ciudatul vizitator, care, pentru o fotografie veche și fără folos, îi dăduse 50 de lei. Nu-și putea explica nici bucuria ace-s-tuia ; familia plînge moartea vărului, iar el crapă de veselie ! Dar, la urma urmei, o fi știînd el ce face. În ce-l privește pe el, pe moș Dorobanț, el are treburile lui și, în primul rînd, are de făcut un drum pînă „la colț“ !

Toth jubila. Moraru va fi mulțumit. Tainele se dezleagă. Ar-hivele s-au dovedit a fi vorbărețe. Un tînar cu privirea ironică a plecat de la liceu cu numele lui Visc și a ajuns la cercul de re-erutare transformat în Walter. E o descoperire ce merită a fi prețuită cum se cuvine.

PARERI „CONTRADICTORII“

— Ai fost prea aspru cu Virlan, tovarășe Duca..., spuse co-lonelul Tomeanu pe un ton de reproș. Nu știu cu ce te-a supărat de ai uitat că Virlan e unul dintre cei mai buni piloți de sub comanda mea ! Pun mari nădejdi în el..

— Tocmai pentru că punem cu toții mari nădejdi în el am fost aspru ! Virlan este comunist. Lui nu-i este permisă sub nici un motiv o astfel de comportare...

— Dar ce crimă a comis ?

— Nici o crimă. În aparență sînt fapte lipsite de importanță, dar adunate la un loc pot să-l împingă pe un drum cit se poate de grav. I s-au urcat la cap înălțimile. Prea mult se admiră pe sine însuși și își subestimează subordonații. Și încă ceva: își neglijează complet familia. Are un copil, o fetiță de patru ani, cu care nu schimbă o vorbă cu lunile. Așa ceva nu este permis!

— Eu nu-l condamn totuși! Il înțeleg. Un astfel de om trăiește numai pentru muncă... Oare este aceasta o chestiune mărunță?

— Pentru Virlan a fost doar un pretext, un paravan, pentru a-și ascunde îngîmfarea, pentru a-și motiva atitudinea față de soție și copil! Noi știm unde duc asemenea apucături. Așa că am socotit necesar să înlătur acest paravan și să-i spun părerea mea fără menajamente.

Colonelul Tomeanu tăcu cîteva clipe, privind țintă în ochii lui Duca. Stăteau față în față în biroul celui din urmă. Duca înfruntă privirea colonelului, cu siguranța omului care știe că adevărul cuvintelor lui este recunoscut în gînd de interlocutorul său. Colonelul aprinse o țigară și trase adinec fumul în piept. Făcu cîțiva pași înspre ușă, apoi, întorcîndu-se brusc, spuse:

— Pe astfel de criterii poți să mă condamnă și pe mine. Nici pentru mine nu există altceva decît munca! Oare socotești că e vorba tot de un paravan?

Duca tăcu cîteva clipe, apoi, liniștit, răspunse tot printr-o întrebare:

— După cîte știu, aveți o fiică, cu numele de Anne-Marie, care vă este dragă, nu-i așa?

Colonelul, nedumerit, își ridică sprincenele:

— Și?

— Și, pare-mi-se, Anne-Marie are un tată cu numele de colonelul Tomeanu.

— Ai dezlegat o mare taină!

Duca continuă netulburat:

— Tatăl are datoria să se ocupe de fiica lui. Iar ea are dreptul să pretindă acest lucru!... Și cred că și ea are nevoie de acest lucru...

Tomeanu îl privi cercetător.

— Anne-Marie este un om în toată firea...

— Sub care pretext ea trebuie să fie lipsită de dreptul de a vedea zi de zi în colonelul Tomeanu pe tatăl ei.

— Da... Aici voiאי să ajungi.

— De mult voiam să vă spun toate astea, dar n-am găsit pînă acum prilejul.

— Uite, ce surprize îmi pregăteai! Nici nu mi-aș fi închipuit. Dar, ia spune-mi, te rog, ce să fac eu practic, după părerea dumitale. Fiindcă altfel...

— Altfel critica mea nu face nici două parale!

— Exact!

— Cred că trebuie să încetați să vedeți în ea numai o ființă veșnic veselă, un fel de bibelou, și să căutați s-o influențați mai mult. Anne-Marie este tinărară, la o vîrstă cînd oamenii își hotărăsc viitorul...

— Nu sînt duhovnic! Am încredere în fiica mea!

Colonelul vorbea apăsător, poate prea dur, căutînd ca în vocea lui să nu se întrezărească acea nuanță deosebită care mărturisește că a fost învins.

Duca își dădu seama de acest lucru și socoti că nu trebuie să mai continue discuția. Fără nici o trecere, schimbă subiectul:

— Cu „Ro-11” s-a deschis o pagină nouă în aviația noastră. Aud că inginerul Roman ne coace o nouă surpriză, un aparat fără plane, un fel de proiectil stratosferic. Mi-a spus și ceva despre viteză, dar era o cifră atît de mare, încît n-am îndrăznit s-o memorez. Deocamdată mă preocupă cel mai mult pista specială pentru „Ro-11”. Constructorii s-au întrecut pe ei înșiși. Tinerii ingineri s-au dovedit și ei a fi foarte pricepuți.

Tomeanu îl privi cu recunoștință, înțelegînd prea bine tactul acestuia. Primi cu bucurie schimbarea discuției pe un alt făgaș:

— Da... Constructorii au fost aleși doar de locotenent-colonelul Dobrescu.

— Care, contrar obiceiului lui de a se văicări la ședințe, în muncă e un om minunat, un organizator excepțional.

— Îmi pare bine că-mi împățești părerea.

— De mult am convingerea asta.

— Știi, ori de cîte ori stau de vorbă cu cei de la șantier am un simțămînt de mare satisfacție. Oamenilor de acolo le este drag obiectivul pe care-l construiesc. Simți în atitudinea lor convingerea că fac un lucru mare, care va sluji tot interesele lor.

— Să vă povestesc un mic amănunt interesant, mai bine zis, să vă repet discuția dintre un bătrîn betonist și locotenentul Marin.

Marin venea de la pregătirea de sală. Betonistul mergea spre biroul șantierului. Se cunoșteau încă de cînd au început lucrările de acolo. Locotenentul îl salută vesel pe bătrîn și-l întrebă:

— Ei, cînd ne dați drum liber?

— Răbdare, tinere, veni răspunsul. Mai e puțin și puneți stăpînire.

— Și dumneavoastră, pe urmă, în ce direcție... veți zbura?

— Eu? Pe alt șantier. Plec la Roman, la construcțiile de locuințe.

— De acolo ați venit la noi?

— Nu. Am venit de la Reșița. Am construit acolo un furnal.

— Și cum de-ați venit la noi?

— Am cerut eu singur să fiu trimis... Știi, sînt om bătrîn, om cu experiență. Și o asemenea lucrare ca a dumneavoastră cere mîină calificată, experiență. De la furnale am venit aici, ca să pot pleca pe urmă liniștit să construiesc locuințe. Socot că mi-am făcut datoria... De acum urmați dumneavoastră să v-o faceți.

Cam asta a fost discuția. Cuvintele acestui muncitor bătrîn au exprimat poate cel mai bine misiunea lui „Ro-11” și a armatei noastre întregi. Ea a fost făurită pentru ca șantierul de pe insula țării noastre să crească în liniște, iar constructorii de furnale și locuințe să muncească în siguranță.

În clipa cînd colonelul voia să-i răspundă, cineva bătuse la ușă.

— Da.

Intră, zîmbind, căpitanul Moraru. Ceru colonelului permisiunea de a i se adresa lui Duca.

— Poftiți!

— Am fost pe la șantier și am venit să vă împărtășesc impresiile. Sînt profund entuziasmat... Constructorii, specialiștii dumneavoastră, sînt oameni minunați.

Duca interveni rîzînd.

— Aceeași impresie ne-am făcut-o și noi, tovarășul colonel și cu mine. Chiar despre asta discutăm.

Luară loc toți trei.

Tomeanu, puțin mirat, îl întrebă pe Moraru:

— Dumneata ai ochi și pentru asemenea chestiuni?

Moraru răspunse prompt:

— Da. Am ochi și pentru asemenea chestiuni... Știi, acolo este reazemul nostru de forță. Acolo și peste tot, în întreaga țară, pretutîndeni întîlnesc astfel de oameni și ei sînt aliații mei în războiul mut ce-l ducem cu dușmanii poporului.

Tomeanu îl privi pe Duca, apoi pe Moraru. Tăcu, apoi spuse rar:

— Acum cîteva clipe am avut o discuție cu tovarășul Duca. Ne-am contrazis oieacă. Cred că Duca a avut dreptate. M-a criticat. Dar ceea ce-i mai important e că și atunci cînd părerile noastre se ciocnesc într-o chestiune sau alta, toți trei gîndim în unison.

— Eu cred că nu-i nimic ciudat în asta, interveni Duca. Putem discuta și trebuie să discutăm în contradictoriu despre diferite aspecte ale vieții și ale muncii noastre. Dar atunci cînd se pune o problemă...

— De bază. Da, ai dreptate. Cînd se pune o problemă de bază, e absolut firesc să avem aceleași poziții, să fim entuziasmați de aceleași fapte, să vedem cu aceeași ochi. Da.

Tomeanu vorbea parcă sieși. Apoi se sculă și strînse cu căldură mîinile celor doi.

— Vă las. Mă așteaptă treburile.

Inveseliit, mai adăugă, luîndu-și rămas bun de la Moraru:

— Roagă-l pe Duca să-ți povestească și dumitale întîmplarea cu betonistul. E interesantă. Poate chiar mai mult. Vorba dumitale: un reazem pentru noi toți. Da, da: un reazem și pentru mine, și pentru Duca, și pentru dumneata. Noi răspundem pentru „Ro-11” în fața betonistului: și Duca, și dumneata, și eu.

SPRE CHEIA ENIGMEI

Maiorul ținea în palmă două fotografii. Privea cînd una, cînd cealaltă, de parcă le cîntărea din ochi. După ce așează fotografiile pe masă se întoarse spre Moraru :

— Ei, iată-l deci pe omul nostru.

— Da, acum știm cine e Walter. Urmează rîndul lui Mefisto. În curînd Mefisto își va frînge gîtul.

— Deocamdată nu te lansa prea repede. Mefisto e din cale afară de viclean. Lupul cînd simte că este urmărit, devine de zece ori mai periculos, în stare de orice. Și știe să dispară, să se contopească cu pădurea, încît îi pierde urma chiar și cel mai iscusit vîntător.

— Sînt conștient de aceasta, dar... voi întrece viclenia lupului și istețimea celui mai iscusit vîntător.

Maiorul ascultă atent cuvintele lui Moraru, luînd în mină, fără să se uite, un dosar pe coperta căruia scria : „Cazul Mefisto“, iar în paranteză „Ro-11“.

— Urmează deci să dovedim că tot el este Mefisto. De acum înainte arhivele te vor putea ajuta mai puțin. Din dosare și fotografii a apărut un om viu, un spion abil, deștept, perfid, care ne urăște de moarte. Nu este vorba de un simbriaș de duzină al spionajului imperialist sau de un diversionist de mina a treia, ci de un „solist“ al orchestrei lor sinistre. Va trebui să lucrăm astfel ca misteriosul Mefisto să-și joace ultimul rol...

Maiorul vorbea calm, privind țintă fotografia.

— Și cînd te gîndești că el ți-a scăpat o dată de sub nas. Cînd ai vizitat, acum cîtva timp, orașelul ardelean, erai cît pe ce să dai peste dinsul. Pe el îl așteptau tinerii aceia. Dar s-a nimerit ca tocmai atunci să sosească acolo colonelul Tomeanu. Zărindu-l pe Tomeanu, Mefisto a renunțat la întîlnirea lui și a șters-o.

Moraru asculta atent, cu ochii la șef. Observă cu duioșie timpurile lui sure, părul rărit. Părea mult mai în vîrstă decît era. Munca încordată a unor ani zbuciumați, în încăierări mute cu cei care caută să îngîă pumnalul, din spate, în trupul patriei, și-a săpat adînc urmele pe întreaga figură a maiorului. Cite tentacule întinse cu abilitate de dușmanii patriei n-a rețezat acest om ! De aici, din biroul său, de la această masă, conduce de ani de zile lupta, lupta care nu a încetat. Adevărat e că pe acest cîmp de luptă arareori răsună împușcături și explozii, dar înceștarea mută este cu atît mai crîncenă. Aici inteligența și curajul, calmul și ingeniozitatea, riscul și răbdarea sînt „zeii războiului“. Și maiorul era un vechi combatant în această luptă, un luptător tăcut, cu o formidabilă stăpînire de sine, un comunist, pentru care scopul suprem în viață este slujirea poporului. Și face acest lucru fără să fie cunoscut și lăudat, fără să guste din farmecul gloriei, al publicității. Un simplu soldat. Și, mai presus de orice, un om, un patriot.

Glasul maiorului îl smulse meditației.

Maiorul explică noua fază a „cazului Mefisto“ încheind :

— Deci a sunat ceasul când pseudonimele și numele convenționale au căzut. Rolul poreclei Visc, ca și acela al lui Walter și Mefisto, s-a isprăvit. De acum înainte îl avem pe dușman în față.

Închizind coperta dosarului ce-l avea în față sa, maiorul tăie cu o linie groasă inscripția „Cazul Mefisto“ scriind în locul ei : „Cazul Alex. Ulea“.

— Acest dosar așteaptă documentele hotărâtoare.

— Tovarășe căpitan, am obținut aprobarea procuraturii de a su-praveghea convorbirile de la numărul de telefon ordonat, raportă locotenențul Toth.

— Foarte bine. Ei, dar rezultatul ?

În loc de răspuns, Toth îi puse în față câteva coli de hirtie bătute la mașină.

— Iată și banda de magnetofon.

— Mulțumesc.

Moraru parcurse grăbit, cu privirea, filele. Majoritatea convorbirilor priveau treburi strict profesionale, schimbări în orele de program și în planul de ședințe. Moraru bifă o singură convorbire. Luă apoi pachetul de țigări și, cu filele în mână, porni spre laborator. Peste câteva minute ascultă atent un dialog, imprimat pe banda de magnetofon :

— Săndel ?

— Da.

— Iartă-mă că te deranjez, dar mi-a fost dor de tine.

— Anne-Marie, de ce-mi vorbești așa, doar știi că...

— Știu că ești foarte ocupat cu lucrarea ta despre Aurel Vlaicu.

— Pentru tine niciodată nu sint ocupat.

— Atunci... când ne vedem ?

— Vino la mine, pe la ora nouă.

— De ce așa tirziu ? Până atunci mai sint atitea ore !

— Iubirea înfloreste în taina serilor...

— Bine. Am să vin... Am să număr minutele...

— Te aștept.

— Te iubesc. La revedere.

Banda se mai răsuci în gol de câteva ori, apoi se opri. Intercep-tarea purta data zilei în curs.

Înapoiindu-se în birou, Moraru începu să conceapă un plan de acțiune. Presupunerile lui s-au adevărit. Idila dintre Anne-Marie și Ulea e în toi. Și, după cum reiese, lucrurile au evoluat repede. Cineva dintre cei doi se grăbește... Profesorul Ulea în rolul de Don Juan ! Nu, nu e rea ideea ! Ulea, savanțul cel stoic !

Moraru hotărî să urmărească întâlnirea de la „ora când înfloreste iubirea“, apoi să studieze din nou dosarul personal al lui Ulea, eventual câteva lecții predate de el și... da, și chestiunea cu lucrarea despre Aurel Vlaicu !

Îl chemă din nou pe Toth.

— Vei supraveghea astăzi... o întâlnire amoroasă.

În ochii lui Toth sclipi lumina unui zimbet. Dar nu-l întrerupse pe căpitan. Știa că lui Moraru nu-i plac întrebările de prisos și nici comentariile fără rost. Așteptă lămuriri.

— Memorează-ți!

Moraru îi indică adresa lui Ulea, etajul, i-o descrie pe Anne-Marie și pe profesor.

— Atît. Începînd de la ora 9 vei raporta din oră în oră cele întimplute. Vei rămîne în post pînă cînd te schimb eu. Ești liber. Îți urez succes.

După plecarea lui Toth, Moraru ceru să i se procure de urgență o copie după dosarul personal al lui Ulea și cîteva lecții predate de acesta.

Peste cîteva ore, cînd primi documentele cerute, se așternu degrabă la muncă. Citi atent chestionarul profesional la rubrica „Ce limbi străine cunoaște“. Găsi: rusă, franceză și engleză. Apoi cu un „nu“ energic, răspunsul lui Ulea la întrebarea: „Dacă a fost în străinătate“. Aprecierea muncii lui ca profesor era notată peste tot cu „excepțional“. După mărturia documentelor, întreaga viață a lui Ulea era simplă și clară, fără perioade încurcate, fără chestiuni deosebite.

Moraru închise dosarul, satisfăcut. Faptul că totul era atît de neted în viața acestui om îl convingea și mai mult că merge spre țintă. Totul era așa de liniar, de parcă ar fi fost aranjat.

Și lecțiile de ce le-a cerut? De ce? Prelegerile unui mare savant, mai ales într-un domeniu atît de interesant ca aerodinamica, sînt totdeauna folositoare. După ce citi titlul primei lecții se uită la ceas. Era vremea să sosească raportul lui Toth. Într-adevăr telefonul sună nu peste mult timp.

— Da.

— ...

— Da.

— ...

— Da. Noroc.

Punînd la loc receptorul, repetă în gînd cuvintele lui Toth: „La ora 9 a sosit. Stourile au căzut peste cîteva minute“. Vasăzică e în ordine. Ce idilă romantică: un savant, flăcău tomonic, se îndrăgostește de o studentă fermecătoare! Iubire, patimă, întâlniri nocturne, stouri trase, adică tot ceea ce trebuie pentru a zăpăci capul unei fetișcane care, întimplător, hm! este fiica unui colonel, întimplător același colonel care răspunde de „Ro-11“. Hm! Metoda e veche, dar din păcate și astăzi valabilă. Ce-i drept, a mers repede. Un mic „Blitzkrieg“ amoros — cum s-ar zice.

Revenînd la textul lecției de pe birou, Moraru luă în mină un creion și, urmărind cuvintele cu virful de grafit, începu să citească. Stilul era sec, concis, clar. Formule, calcule, argumente. Citate din autori sovietici, francezi, englezi. Pare-se că totul e în regulă. La un citat din Iakovlev, văzu adnotări: „Tradus de mine“.

„Lucrarea încă n-a apărut, tradusă de noi. Prof. A. Ulea“. Citi și reciti citatul. Judecă cu glas tare :

— Oare... Să vedem. O să-l rog pe căpitanul Gîrleşteanu, chiar acuma, să-mi explice.

Cînd sosi Gîrleşteanu, Moraru îl rugă să-i traducă în limba romină textul original consemnat în lecție. Nu mult după aceasta, avu în față traducerea. După ce parcurse rîndurile, ceru lămuriri.

— Vă rog să citiți și această variantă a traducerii.

Gîrleşteanu îl privi întrebător pe Moraru. Acesta explică :

— M-ar interesa părerea dumneavoastră despre acest traducător.

— Traducătorul dumneavoastră gîndește în nemțește. Unele propoziții sînt incorect formulate în limba romină.

— Credeți ?

— Categorie ! Topica germană este cu totul alta decît cea romină. În această traducere formulările sînt făcute, pe alocuri, după regulile specifice gramaticii limbii germane. Vedeți, el spune aici : „Noi asta să știm nu putem“. Verbul este plasat la sfîrșit. Și acest mod de folosire a verbului apare foarte des. E destul de ciudat din partea unui om a cărui limbă maternă e romina, dar se vede că autorul acestui text, pe de o parte, a folosit mult timp, în mod curent, limba germană, iar pe de altă parte, cînd a scris acest text, era grăbit. În gîndirea lui a pătruns de fapt foarte adînc practica limbii germane. Astfel se și explică inițiativa lui de a îmbogăți limba romină cu noi cuvinte. El spune aici că „nu trebuie să urmăm în mod sclavic teoriile apusene“ etc. Încercarea e lăudabilă, dar structura acestui inovator „sclavic“ nu e rominească, ci germană, provenind de la „sklawisch“. După cum se vede, afirmația mea e bazată pe fapte. Mai sînt și alte exemple aici.

— Așa mi s-a părut și mie, dar voiam să aud o părere calificată.

— Pesemne cel care a tradus n-a avut timp să stilizeze citatul și, în grabă, l-a consemnat exact așa după cum l-a tradus în gînd.

— Da. Cred că ăsta e motivul. Vă mulțumesc. Atîta voiam să știu.

Moraru nici nu a avut timp să judece noua descoperire, cînd telefonul sună din nou.

— ...

— Da.

— ...

— Da... Storiile trase în continuare. Bine. Noroc.

Cu miinile sprijinite de masă, puțin înclinat înainte, Moraru rosti, de parcă vorbea într-o adunare :

— Domnul minte cînd spune că nu știe nemțește !... Hora se încinge... Și storiile, oare, cînd se vor ridica ? Poate romanticul savant vrea să doarmă în brațele iubitei. În acest caz, Toth va fi silit să păzească toată noaptea somnul lor dulce.

Și, din oră în oră, Toth raportă laconic :

— Storurile trase.

Moraru, care dormea iepurește pe o canapea, răspundea invariabil cu aceste cuvinte :

— Da. Bine. Noroc.

La 5 dimineața, cind Toth repetă același raport, îi răspunde scurt :

— Vin să te schimb..

...Storurile s-au ridicat abia la ora 9. Prima apăru Anne-Marie, apoi, peste vreo zece minute, Ulea. Profesorul, elegant, părea vesel. Mersea în pas elastic. La primul chioșc ceru ziarele de dimineață.

Moraru îl urmări neobservat. Presupunea că Ulea merge la facultate. S-a înșelat. Ulea se îndreptă spre Biblioteca academiei. Încercă să-i deducă intențiile.

— Probabil pentru documentare sau... da, ăsta o fi motivul : monografia lui Vlaicu.

Presupunerea s-a dovedit a fi justă. Ulea a dispărut în clădirea Bibliotecii academiei. Peste câteva minute, Moraru intră și el. Ajunse în sala de studii nr. 1. Ceru colecțiile ziarelor din București din 1910-1913. Bibliotecara îi comunică cu părere de rău că acestea sînt ocupate de profesorul Ulea pentru câteva ore.

— Și tovarășul profesor unde lucrează ? o întrebă Moraru.

— Acolo, în fund, lângă fereastră, îi răspunde aceasta.

— Aș vrea să-l văd pe profesorul Ulea. N-aș putea să-mi schimb locul ? Mi s-a dat nr. 52, dar locul acesta e departe de al profesorului. Știi, lucrez și eu în domeniul aerodinamicii și am auzit foarte mult vorbindu-se de maestru, dar de văzut nu l-am văzut niciodată.

— Locul vi-l putem schimba, dar să nu-l deranjați pe tovarășul profesor. Este foarte ocupat. Ne-a interzis categoric să-l deranjăm.

— Fotuși, poate...

— Bine, luați atunci locul de la masa alăturată.

— Mulțumesc, sînteți foarte amabilă.

Moraru se așează la masa indicată de bibliotecară zicîndu-și : „O, aici o să fie foarte bine“.

Privea profilul energic al lui Ulea, mișcările grăbite cu care extrăgea note din mormanul de colecții și cărți înșirate pe masă.

Afîșînd un zîmbet de curiozitate și admirație, privi minute în șir pe „maestru“. Urmărea în special două lucruri : să confrunte mai de aproape fotografiile ce le deținea cu originalul în carne și oase, iar apoi să observe comportarea lui Ulea. Voia să aibă mereu în față imaginea lui, să-l urmărească și în vis.

Cercul se strînge în jurul spionului. Dar masca poate fi smulsă numai în ultimul act !

GREȘEA LA FALSULUI SECRETAR

Ulea ezita : să se ducă ori să nu se ducă la întâlnire ? Dacă nu se ducea, risca să întârzie comunicarea importantei știri pe care pusese mîna. Doar el însuși hotărîse ca această întâlnire să aibă loc. Dar dacă se ducea, iar risca. Nu era momentul potrivit. Încă nu reușise să limpezească dacă e doar o simplă bănuială ori este urmărit. Ambele ipoteze erau la fel de posibile.

De fapt, putea fi o simplă coincidență. Ieri dimineață, la ora obișnuită, fusese la Academie ca să continue studiarea documentelor privind pe Aurel Vlaicu. Nu mai fusese cam de mult pe acolo : era prea ocupat cu manevra de învăluire a lui Tomeanu. Totuși regulile conspirației îi cereau să nu-și schimbe brusc felul de a trăi. Toată lumea știa că scrie despre Vlaicu, așa încît abandonarea lucrării ar fi putut bate la ochi. Se duse la Academie. Acolo, însă, îl aștepta o surpriză. Funcționarul care îl servea și cărui îi cîștigase respectul îl întîmpină plin de mirare.

— Dumneavoastră, tovarășe profesor ?

— Da, după cît se pare, eu, în carne și oase. Dar de ce te miri ? Aduc, oare, a fantomă ?

— Păi, secretarul dumneavoastră spunea că sinteți bolnav.

— Secretarul meu ? Trebuie să fie nebun.

Fața lui Ulea continuă să fie zîmbitoare, arătînd că această mică încurcătură îi produce un haz nespus, dar în adînc îl străbătu un fior rece : Ulea n-avea secretar.

Ulea era tulburat. Își închipuia el cine ar fi putut să fie „secretarul“ care cotrobăiește lucrările. Dar orice rău își are partea bună, după cum se vede. Incidentul îl avertiza să se pună în gardă.

Își încordă memoria ca să-și aducă aminte dacă-l mai văzuse vreodată, undeva, pe tînărul ce i-l descriesese naivul funcționar. „Nu, nu cunoștea această fizionomie. (Într-adevăr, Ulea n-avea de unde să-l cunoască pe locotenentul Toth). Sau — gîndi Ulea — poate că descrierea nu era exactă. Cine știe, poate descrierea a fost intenționat inexactă ? Cine-i putea garanta că funcționarul de la bibliotecă nu e și el o iscoadă ?“ Ulea avea toate motivele să se simtă neliniștit. Se mai gîndi puțin. Nu, funcționarul nu putea fi iscoadă : altfel n-ar fi făcut gafa să-i povestească despre secretar. Dar poate că nici n-a existat vreun fals secretar, ci totul a fost născocit ca să-l pună la încercare, să vadă dacă el, Ulea, tresare ? Și asta era posibil. Îi cunoștea pe acest funcționar de cîteva luni, de cînd începuse să studieze pe Vlaicu. Funcționarul fusese totdeauna corect, respectuos. Dar mai știi ? Se dojenea :

„Ce prostie să nu mă interesez mai îndeaproape de el, de cînd e angajat acolo, ce gîndește ? Incep să bijbii, să fac greșeli“.

Alungîndu-și gîndurile apăsătoare ce-l năpădeau, se concentrează asupra celor ce avea de făcut :

„În orice caz, nu trebuie să-mi schimb felul de a fi. Presupunînd că sînt urmărit, trebuie să mă fac că nu observ nimic. Dacă nu

m-au arestat pînă acum înseamnă că urmăresc ceva, deci nu sînt încă în primejdie. Asta în primul rînd. Pe urmă trebuie să-mi dau seama cum ce știu ei despre mine. Chestiunea cu Vlaicu e un fleac. Tentativa lui Zamfir, deși n-a reușit, a decurs totuși conform planului: fără să lase urme. Senior s-a dat și el la fund. Bun. Mai departe. Idila cu Anne-Marie... Ei, aici e aici. Mi-am pregătit nu una, ci două variante ale planului de cucerire a inimii ei. Dar n-a fost nevoie să mă avînt la asalt. Gisculița s-a vîrit singură în laț. M-a cucerit ea pe mine, scutindu-mă de eforturi suplimentare. Mi-am jucat bine rolul, n-am ce să-mi fac reproșuri. Chiar dacă ei aflu că ne-am întîlnit, dragostea explică totul. Deci, în realitate, situația nu-i chiar așa de proastă.

Se încruntă. Dar dacă s-a aflat ceva din trecut? Asta... asta ar fi mai rău. Dar e imposibil. Walter a murit demult. Dosarul a fost clasat, scumpii mei colegi au fost executați. Afacerea a murit demult. Nu, din partea asta nu pot avea nici un fel de surpriză”.

Își aminti faptele petrecute cu ani în urmă. Înainte de război, cînd el era încă în liceu, a aflat că tatăl lui, reprezentant al firmei engleze de asigurări „Lloyd”, este agent al Intelligence Service-ului. Își explică astfel cum de trăiau pe picior mare din „umila leafă” a bătrînului. Cînd a terminat liceul, Ulea a fost trimis, sub pseudonimul Walter, în Germania hitleristă. Toți cunoscuții știau că băiatul urmează politehnica la Timișoara. Într-adevăr, lucrurile fuseseră astfel aranjate încît la facultatea respectivă exista un cursant cu numele de A. Ulea. Treaba fusese organizată de experți în materie: oamenii coloanei a cincea hitleriste. Lui Ulea îi era rezervat un rol de primă mîină în planurile spionajului german. În anii petrecuți la München, studie cu sirguință, specializîndu-se în domeniul aviației. Dar cînd se întoarse în țară, în 1944, frontul hitlerist era răsturnat și nemților nu le mai ardea de un oarecare Walter. În toamna lui 1944, cu ajutorul unui cunoscut de la minister, fu numit asistent la Politehnica din București. Falsa diplomă de absolvent al Politehnicii timișorene îi prinse bine cu acest prilej. Lucră acolo și uită complet de vechii patroni, pînă cînd, într-o bună zi, pe neașteptate, îl vizită un necunoscut. Era agentul unei faimoase oficine de spionaj de peste Ocean. Ulea fusese lăsat moștenire de către spionajul hitlerist acestei oficine. Lucră pentru aceștia timp de un an, dar în 1945 întreaga rețea căzu. Ulea scăpă. Peste un timp fu din nou reactivat. Din nou, întreaga rețea fu prinsă, în alară de el. Avea o experiență înaltă de veteran al spionajului. La centrată se luă hotărîrea ca să fie păstrat pentru o misiune deosebit de importantă. De aceea fu anunțat că un timp va fi lăsat în pace. În acest timp trebuia să se încadreze în muncă, să cîștige reputație, să-și facă un nume, să pătrundă într-un post cît mai mare. Timp de ani de zile, el îndeplini cu tenacitate prusacă acest ordin. Aștepta. Bineînțeles, nu aștepta pasiv. Observa cu ochi de uliu ce se întîmplă în jurul său, căuta să pătrundă în sufletul oamenilor, studiîndu-i ca sub microscop. Îi studia, îi cataloga, dar se ținea departe de ei, așîzînd impasibilitatea sa de savant. Dar atunci cînd ajungea la concluzia că un oarecare constituie un mediu

prielnic, arunca imediat undița și-l apropia, îi cultiva anumite porniri, îi educa pentru ca la momentul oportun să-l poată recruta. Un astfel de om era Ionescu, pe care îl cumpăraseră cu bani. Un astfel de om era și Anne-Marie, pe care o cumpăraseră cu o monedă falsă — cu amăgirea unei iubiri perfid jucate. Ulea și-i pregătise încă de mult și aștepta răbdător momentul.

Și iată că, abia în acest an, fu chemat din nou la lucru. O dată cu aceasta, el puse în mișcare și forțele potențiale pe care și le pregătise dinainte — Zamfir, Ionescu, Anne-Marie...

Cît de mult așteptase această zi!

FRUMOASELE ZILE DE LA ARANJUEZ

Fie că povara gîndurilor negre care-l cuprindeau tot mai des în ultima vreme era prea apăsătoare, fie că apropiata fugă din țară îi ațîța spiritul, fapt e că Ulea fu cuprins de nostalgie.

Reamintindu-și din cînd în cînd trecutul, el îl vedea trandafiriu și plin de strălucire și, folosind cunoscuta expresie poetică, intitula acea perioadă din viața sa cu numele de „frumoasele zile de la Aranjuez”.

Este adevărat că Ulea nu fusese niciodată în Spania și cu atît mai puțin în Aranjuezul epocii de aur. Dar nici Munchenul epocii brune nu i se părea mai prejos. Munchenul îi amintea de clipele pline de desfătare petrecute acolo, clipe care i-au format structura morală și pe care nu le putea uita.

Acum, cînd se afla în țară, cînd tinerețea trecuse, dar mai cu seamă cînd se simțea incolțit ca o fiară, imaginea acelor zile îi apărea mai vie, mai îmbietoare ca oricînd.

Își reaminti un episod. Parcă ar fi fost ieri.

...Era o dimineață senină de vară. Poate că undeva, pe fronturile îndepărtate, soldații Reichului nazist cădeau ca secerași, dîndu-și viața pentru năzăririle unui nebun și interesele unor nelegiuîți. Dar la Munchen era liniște. Era o dimineață senină de vară. O dimineață ca toate celelalte, în care Grătchenele blonde și grăsunle, aceleași pe care le știm din stampele imprimare în vechi cărți clasice, își ițesc la fereastră capete cu zulfii.

Elevii școlii „Kaltenbruner“ — școală purtînd indicativul 817 — se pregăteau pentru un exercițiu practic. Intr-unul din plutoane, în mijlocul masei verzi-cenușii se afla și un tînăr smead, contrastînd cu colegii săi blonzi de alături. Tînărul răspundea la numele Walter. Și el, ca și ceilalți, aștepta fără exagerat interes exercițiul ce se pregătea. Erau deja veterani ai școlii, deprinși cu toate încercările și se emoționau greu. Își inchipuia cam ce o să fie: un marș istovitor, urmat de cunoscuta muștrulială prusacă, iar pe urmă un discurs frenetic al comandantului și o masă copioasă. Dar acestea de mult nu-l mai îmbiau.

Care nu fu însă mirarea tuturor cînd comandantul școlii se ivi

însoțit de un înalt personaj — reprezentant al însuși Reichsministru-lui Himmler — dr. Knut Kunst.

După ce se dădură și se executară toate comenzile regulamentare prevăzute pentru un asemenea caz deosebit, doctorul Kunst, îmbrăcat într-o strălucitoare uniformă de colonel de aviație, pași țanțoș și rotofei în mijlocul careului. Cu acest prilej rosti un scurt și tăios discurs. Ulea își amintea și acum cuvintele lui Kunst. Acesta spusese:

— Veți pătrunde astăzi în esența învățaturii ce vi se predă de un an aici în școală. Voi studiați aviația. Aceasta e bine. Dar fűhremul vă cere în primul rűnd altceva. Dacă aveți suflete de germani, veți înțelege astăzi ce e supraomul. Nu trebuie să aveți sentimente, nici inimă, nici lacrimi. Să n-aveți decit gűndul că noi, germanii, ca rasă superioară, sűntem stăpűni, iar ceilalți sűnt sclavii noștri. Să vă între bine în cap asta! Va fi și un examen pentru voi: cine va cădea nu se va mai putea ridica niciodată; cine va trece, îl voi răsplăti. Să mergem!

După acest discurs, fură îmbarcați în camioane și duși în afara orașului. Merseră așa vreo cűteva ore. Aproape de amiază se opriră în mijlocul unei păduri tinere. Era, acolo, o așezare de barăci. Înprejur, garduri înalte de sirmă ghimpată. Era, pasămite, un lagăr de concentrare.

După ce debarcară și formară careul pe platoul din centrul lagărului, dr. Kunst luă din nou cuvűntul:

— Am ajuns la destinație. Veți fi împărții în grupe. Comandanții vă vor da tema exercițiului. La executare, marș!

După cum se vede, colonelul se exprima lapidar. Aceasta stűrni și mai mult curiozitatea elevilor. Lui Ulea — nu mai puțin decit celorlalți.

Grupa lui Ulea fu condusă în baraca nr. B—13.

Prima încăpere a bărăcii era un fel de sală de așteptare. De-a lungul pereților erau bănci. Ulea și ceilalți se așezară, așteptűnd. Comandantul grupei, feldwebelul Kraft, le expuse tema exercițiului. El nu mai fu atűt de zgűrcit la vorbă ca Herr Knut Kunst. Dimpotrivă, lui Kraft îi plăcea grozav să-și audă vocea și de aceea trűncănea mereu înșirűnd tot felul de considerații incűlcite, presărate de amintiri personale. Și cum Kraft fusese măcelar, nu-i de mirare că amintirile-i erau populate de tot soiul de animale domestice. Ulea reținu doar că vor trece — unul cűte unul — printr-un șir de camere pe care feldwebelul le denumea drept „ateliere“. În fiecare din acestea vor trebui să execute o „probă“, fiecare din acestea corespunzűnd unei calități morale a supraomului. Cine nu se va supune va fi vai de viața lui. Discursul lui Kraft nu-i impresionă. Erau obișnuiți cu de toate și gata pentru orice.

După un timp de așteptare, în sfűrșit, fu chemat și Ulea înăuntru. Intră într-o cameră pătrată, sărac mobilată, dar plăcută. Avea chiar ceva intim. Ulea nu-și dădu seama în ce consta această intimitate și era nedumerit. Deodată observă — erau flori. Într-adevăr, pe ferestre, pe masă, pe un trepied erau glastre și vase cu flori. Mai erau și

perdelele mătăsoase de la ferestre. O pisică albă, pufoasă, tolănită pe o pernă, completa decorul. Într-un cuvânt, era o odaie plăcută, odaie de oameni liniștiți, dedați traiului patriarhal.

În cameră nu era nimeni.

Își roti privirile, nedumerit. Neștiind ce să facă, vru să se așeze pe un scaun. Dar în același moment sări în picioare.

Pe o ușă secretă, pe care Ulea n-o observase pînă atunci, intră un locotenent, împingînd o fată. Imbrăcată într-o rochie cenușie, de pinză aspră, cu fața palidă și tristă, cu ochii înfundați în orbite, fata inspira un sentiment apăsător de milă și compătimire.

Aceste amănunte erau însă de prisos pentru Ulea. Un om oarecare s-ar fi lăsat impresionat, dar un pensionar al școlii „Kaltenbrunner“ nu era din cei care se induioșează. De altfel, Ulea nici nu privea fata, ci, incremenit în poziție de drepti, stătea cu ochii așintiți spre leutnantul care adusese fata. Nici măcar nu se gîdea cu ce scop fusese adusă. Tema examenului fusese stabilită de comandanți, iar misiunea lui era să execute, iar nu să-și pună întrebări.

— Soldat! Leagă fata!

Executînd ordinul, Ulea legă fata de un stilp sculptat, amenajat cu îngrijire într-unul din pereți.

— Acum ia aceasta!

Locotenentul îi întinse un cuțit. Ulea îl luă din mina ofițerului, cercetînd fără să vrea lama tăioasă ca un brici. Cuțitul era din cel mai bun oțel de „Solingen“.

Cu mișcări bruște, locotenentul se întoarse spre fată și, dintr-o dată, cu un gest brutal, îi sfișie rochia.

— Aici!

Vocea aspră, ca un lătrat, însoși gestul locotenentului care arăta spre inima victimei. Timp de o clipă, Ulea rămase mut. De cînd așteptase el acest prilej. Cît timp urzise el, în cele mai mici amănunte, planul său sadic și teatral. Acum, cînd venise momentul să-și pună ideea în aplicare, se simțea emoționat. Parcă-l încerca frica. Dacă nu izbutește?

— Ești surd?

Nu, Ulea nu era surd. Nu răspunsese deoarece calcula în gînd, cumpănea în minte pentru ultima oară planul său. Deodată se hotărî. Răspunse. Și o făcu pe un ton care-l buimăci pe locotenent.

— Cer să fiu seos la raport la domnul colonel. Imediat!

Ofițerul căscă larg gura, chipurile, vrînd să răcnească, dar nu reuși să scoată nici un sunet. Ulea exploată situația, pornind cu pași hotărîți spre ieșire. Locotenentul, obișnuit să execute instinctiv voința celui mai tare, îl urmă docil. La ușa colonelului se opri și-l avertiză:

— Hier! (Aici!)

Ulea bătu în ușă și, fără să mai aștepte vreun răspuns, intră, izbucnind cu glas tunător:

— Heil Hitler!

Colonelul sări în picioare, ca electricizat. Văzînd însă că nu e decît un simplu elev, se încruntă furios și se lăsă brusc pe scaun, pregă-

tinându-se să-i servească o lecție zdravă acestui nedisciplinat. Dar Ulea i-o luă înainte.

— Herr Oberst, doresc să vă raportez ceva.. confidențial.

Colonelul, crezind că e vorba de vreun denunț, se mai domoli, ba mai mult: deveni curios. Făcu un semn locotenentului care sta incremenit în poziție de drepți să iasă. Când rămaseră singuri, Ulea începu să vorbească pe un ton revoltat:

— Locotenentul mi-a cerut să execut un ordin stupid: să ucid o fată.

Colonelul se învineți la față, dar Ulea continuă repede:

— Astfel de metode învechite nu sînt demne de un Übermensch!

Colonelul sări în picioare, dar Ulea nu se intimidă nici de astă dată. Continuă:

— Eu socotesc că noi putem face altceva.

În sfîrșit colonelul reuși să îngine:

— Ce?

— Trebuie să folosim alte mijloace.

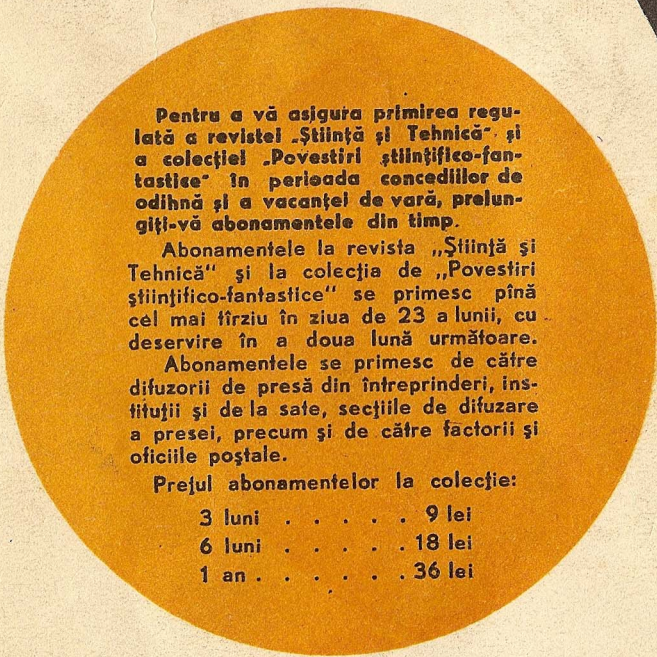
Colonelul Kunst rămase uluit de cutezanța elevului. Ulea putu astfel să continue:

— Sclavii trebuie să moară moralicește înainte de moartea trupului. Permiteți-mi să demonstrez concepția mea. Dacă nu reușesc, ordonați să fiu decapitat.

Ultima frază păru să-l impresioneze cel mai mult pe colonel. Pe față îi apărură un zîmbet crud.

— Se aprobă!

(Continuare în numărul viitor)

Pentru a vă asigura primirea regulată a revistei „Știință și Tehnică” și a colecției „Povestiri științifico-fantastice” în perioada concediilor de odihnă și a vacanței de vară, prelungiți-vă abonamentele din timp.

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai târziu în ziua de 23 a lunii, cu deservire în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la safe, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

Prețul abonamentelor la colecție:

3 luni	9 lei
6 luni	18 lei
1 an	36 lei

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU